

[Hanne Budtz.]

ejendomme her i landet falder jo ind under denne bestemmelse og er i formuefællesskab mellem ægtefæller. Det vil sige, at i praksis ligger det i virkeligheden sådan, at i de fleste tilfælde er manden skødehaver, og det er så hustruen, der i givet fald skal give sit samtykke. Nu er mange mennesker af den opfattelse, at når man har denne bestemmelse i loven om ægteskabets retsvirkninger, der siger, at ægtefællen ikke må gøre det og det, så er der en eller anden sanktion over for det. Og mange hustruer lever altså i tillid til, at denne bestemmelse giver dem en vis tryghed for, at manden ikke kan foretage denne retshandel uden deres samtykke.

Se, i praksis vil det jo være umuligt for hustruen at benytte sig af omstødelsesreglen; det vil jo i almindelighed være store penge, det drejer sig om, det er en sag, der skal begynde i landsretten, økonomisk vil hun ikke have mulighed for det, og jeg opfatter det også sådan, at tinglysningskontorerne ikke efter loven har nogen forpligtelse til at påse dette forhold. Jeg erindrer dog, hvordan man, navnlig tidligere, altid underskrev; hvis der ikke var en ægtefælleunderskrift på pantebrevet, føjede man til: pantsætter er ugift; det var egentlig for at oplyse myndighederne om, at der ikke krævedes et ægtefællesamtykke. Det er klart, at usikkerhed på dette område undgås, hvis ægtefællerne er så fornuftige at lade ejendommen tilskøde dem i begges navn, således at de begge står som ejere af ejendommen, og det er der da også mange moderne yngre ægtepar der gør. Og der er jo også den mulighed, ved jeg, at hustruen, hvis hun vil være sikker på, at manden ikke pantsætter ejendommen uden om hende, kan lade sin vielsesattest tinglyse som rådighedsindskrænkning på ejendommen. Jeg kunne jo godt forestille mig, det ville give de i forvejen overbelastede tinglysningskontorer en hel del arbejde, men det er vel nok den eneste udvej, hun har.

Når jeg har stillet mit spørgsmål til justitsministeren, er det for at få oplysning om, hvorvidt der på noget tidspunkt har foreligget nogen instruks fra justitsministeriet over for tinglysningskontorerne om en eventuel ret eller pligt til at påse, at bestemmelsen overholdes.

Justitsministeren (Thestrup): Ja, det er jo rigtigt, som fru Hanne Budtz sagde, at § 18 i loven om ægteskabets retsvirkninger foreskriver, at hvis en mand vil sælge eller pantsætte en fast ejendom, der tjener til familiens bolig eller til ægtefællernes fælles erhvervsvirksomhed, skal man have samtykke af hustruen dertil, såfremt han ikke vil risikere; at dette salg eller denne pantsætning kan omstødes, nemlig hvis erhververen eller pantsætterten indså eller burde indse, at ægtefællen var uberettiget til at indgå aftalen. Men jeg vil gerne betone, at tiltrædelse fra ægtefællen kan foreligge både mundtligt og stiltiende; det er ikke nødvendigt, at det er en skriftlig tiltrædelse, der foreligger. Når derfor fru Hanne Budtz spørger, om jeg er bekendt med, i hvilket omfang det påses, at kravet om samtykke fra ægtefællen overholdes, må jeg fremhæve, at det jo i første række må være køberen af fast ejendom og pantehaveren af fast ejendom, der i egen interesse må sikre sig, at sælgerens eller pantsætterens ægtefælle har givet samtykke til aftalen, hvis samtykke er fornødent efter det formål, hvortil ejendommen anvendes. Det er da også min erfaring, at man i praksis er fuldt ud opmærksom herpå, og at man for at forebygge tvister om spørgsmålet formentlig kræver samtykke fra ægtefællen i større omfang, end dette i og for sig er påkrævet efter lovbestemmelsens indhold.

Det er ligeledes ganske rigtigt, som fru Hanne Budtz siger, at hvis der ikke er tinglyst vielsesattest som rådighedsindskrænkning på ejendommene, eller hvis det ikke af skødet fremgår, at hustruen er medejer af ejendommen, så har dommerkontorerne ingen pligt til ved tinglysningen at påse, at der foreligger samtykke fra ægtefællen, og det vil heller ikke være muligt for tinglysningsdommeren at påse opfyldelsen af dette krav. I de tilfælde fremgår det nemlig dels ikke af tingbogen, om udstederen af dokumentet er gift, og om ejendommen anvendes til et andet formål end fælles bolig eller fælles erhvervsvirksomhed, dels behøver samtykket altså ikke at foreligge skriftligt.

Som det vil fremgå af de bemærkninger, jeg er fremkommet med, er det min opfattelse, at spørgsmålet ikke i praksis giver anledning til sådanne vanskeligheder, at der